

EIN STÓRUR DAGUR FYRI FØROYAR

Nú er staðfest, at Føroyar hava fingið fulan rætt til eitt 88.000 ferkilometra stórt øki norðan fyri 200 fjórðinga øki, sum var samtykt við hundrað prosent semju

Leo Poulsen

Talan er um eitt øgiliga stórt øki.

– Hetta er ein stórur dagur fyri okkum, og talan hevur verið um eina drúgva tilgongd. Men at Føroyar eru vorðnar so nógv størri í dag er ógvuliga gleðiligt, sigur Kaj Leo Holm Johannesen, løgmaður.

Føroyar hava fingið hundrað prosent viðhald í kravinum um eitt 88.000 ferkilometrar stórt øki norðan fyri 200 fjórðinga markið.

– Tað merkir, at tað verður ótrúliga spennandi, hvussu verður við næsta kravinum, um vit kunnu fáa hundrað prosent viðhald í tí eisini, sigur Kaj Leo Johannesen.

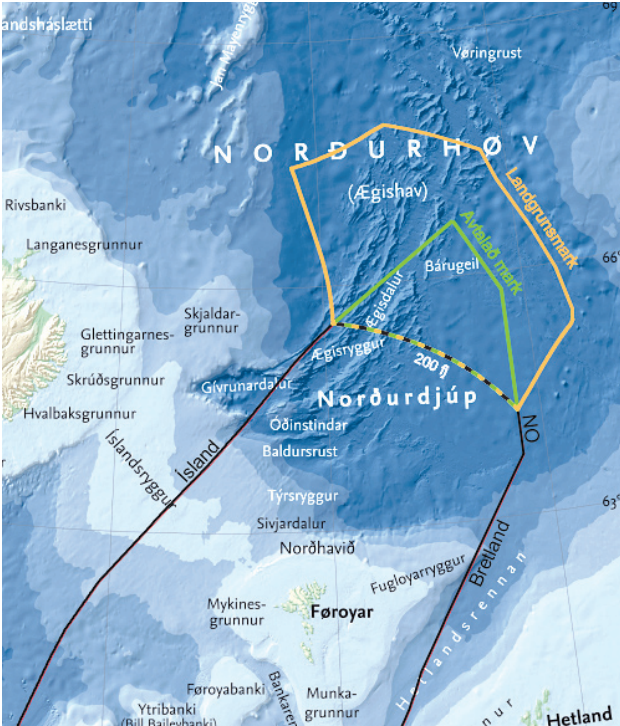
Hann sigur, at tað kunnu liggja veldug ráevni í tí undirgrund, vit nú hava fingið.

– Tað vekir eisini ans uttanlands, at vit hava fingið hetta ígjøgnum, og sum tað var greitt so væl frá her í morgun, tá í 2004-05, tá vistu vit ikki um vit finga nakað, sigur Kaj Leo Johannesen.

Men við góðum fólki á uppgávuni hevur tað eydnast.

– Saman við dønum hevur tað eydnast at fáa fatur á stóra økinum, so hetta er ein stór hending og ein stórur dagur. Helst ein tann størsti, tá tað kemur til úttanríkis viðurskifti, sigur løgmaður.

Føroyar fáa kortinbert ein triðing, ella 27.000 ferkilometrar av 88.000 ferkilo-

Gula linjan vísir landgrunnsmarkið, sum Landgrunnsnevndin hjá ST hevur givið Føroyum. Í 2006 varð triparta semja gjørd millum Føroyar, Ísland og Noreg um at býta økið.

Sambært semjuni fáa Føroyar tillutaðar í minsta lagi 27.000 ferkilometrar av landgrunninum (grøna linjan)

Kelda: Jarðfeingi

metrar stóra økinum.

– Munurin er, at vit einki finga. Tað var frá at fáa einki og til at fáa hundrað prosent, og tað verður mett av serfrøðingunum at verða eitt ógvuliga gott úrslit. Og ikki bert av føroysku serfrøðingunum, men eisini útlenskum, sigur Kaj Leo Johannesen.

Hann sigur, at tað sjálvandi altíð hevði verið áhugavert at fingið ein størri part, men hetta var so tað.

Hvat hendir sunnan fyri

Men hvat kunnu Føroyar so brúka hettab økið til, at vit nú hava fingið?

– Olju. Gass. Alt, sum er á havbotninum í undirgrundini. So tú kanst siga tað, at tað er ikki nakað, ið hendir í morgin, men vit hoyra frá Noreg, at teir fara longur og longur norður eftir at finna olju og gass, samstundis sum tosað verður um arktiskt øki,

hvat kann goyma seg har, sigur Kaj Leo Johannesen.

Hann heldur, at møguleikarnir eru nógvir, men at tað eisini krevur eina ávísu tøkni, at koma niður har.

– Tað er upp til framtíðar tøkni, tað er ein partur, og so sjálvandi dirvi til at royna at kanna slík øki, sigur løgmaður.

Men tað er ikki bara eitt krav norðan fyri, vit hava eisini eitt krav sunnan fyri rundan um Rock All, og at vit finga viðhald í kravinum norðan fyri gevur góðar vónir sunnan fyri.

– Ja, avgjört. Vit kunnu brúka royndirnar, sum vit hava gjørt okkum í hesum arbeiðinum, sunnan fyri. Nú fara vit so eftir einum øki, sum er nógv størri, og fáa vit viðhald enn einaferð, so staðfestir tað bara, at hóast Føroyar eru eitt lítið land, eru vit stórir, tá tað kemur til landgrunn, sigur Kaj Leo Johannesen.

Hann sigur, at tað í dag verður hildið, at økið sunnan fyri er meira áhugavert enn norðan fyri.

– Við teirri tøkni, vit hava í dag er tað so. Men eingin veit, hvat kann henda, tá tøkkin verður meira framkomin. Men tað er púra rætt. Í dag er økið sunnan fyri nógv meira áhugavert enn norðan fyri, sigur Kaj Leo Holm Johannesen, løgmaður.

Avgjört eitt gott úrslit

Tað heldur samráðingarleiðarin fyri føroysku sendinevndini, Bjørn Kunoy, sum fegnast um, at føroyingar finga hundrað prosent av kravi sínum góðtikið

Leo Poulsen

Talan hevur kortini ikki verið um nakra einkla og lætta loysn.

– Hon hevur verið drúgv, hon hevur verið avbjóðandi, men hon hevur eydnast væl. Og fremsta orsøkin til tað er, at vit hava havt ein framúr gott samstarv í nevndini, at tað hevur eydnast okkum at koma fram til hesa avgerð at fáa alt tað øki, vit høvdu gjørt krav upp á, sigur Bjørn Kunoy.

Arbeiðið byrjaði í 2003 við at innsavna data sum kundi próvføra, at økið er eitt náttúrligt framhald av undirgrund Føroya.

– Har verður savnaður ein hópur av jarðfrøðiligum data, sum síðani verður latin í ein lögfrøðisligan ham. Og samlað er tað so latið inn í 2009 sum eitt krav til ST, sigur Bjørn Kunoy.

Hann heldur, at hóast føroyingar mugu lata sær lynda við ein lítlan triðing av økinum, er tað als ikki so galið.

– Hetta er hent eftir samráðingar við Noreg og Ísland, og har skulu vit minnast til, at Noreg hevur tvinnar lutir at styðja seg til, bæði Noreg og so Jan Mayn. So tað verður mett at vera ei góð avtala, tá

Bjørn Kunoy

vit skulu deila rættingini við fyra síður og fáa lítlan triðing, sigur Bjørn Kunoy.

Føroyar kunnu fegnast um at hava fingið so stóran lut av samlaða økinum.

– Tað gevur okkum rætt at fáa hendur í øllum tí, sum er á havbotninum og undir havbotninum í hesum økinum, og tað kann umfata olju, gass og ymisk mineralir, sum kunnu vera í økinum, sigur Bjørn Kunoy.

So føroyingar kunnu vera nøgdir við avgerðina hjá ST.

– Ja, heilt avgjört. Vit hava fingið hundrað prosent av økinum, vit kravdu, og tað vekir als uttanlands. Hartil var tað ein einmælt nevnd, ið tók undir við kravinum, og tað kunnu vit bert fegnast um, sigur Bjørn Kunoy, samráðingarleiðari fyri føroysku sendinevndina.

Eitt øki fyri framtíðina

Tað sigur Finn Mørk, sum av Bjørn Kunoy fekk heitið jarðfrøðingur í heimsflokki, og hevur staðið fyri jarðfrøðiliga partinum

Finn Mørk, jarðfrøðingur

Leo Poulsen

Ein teirra, sum Bjørn Kunoy rósti nógv, var jarðfrøðingurin, Finn Mørk.

– Mitt arbeiði hevur verið tann meira jarðfrøðiligi parturin. At syrgja fyri, at tær dokumentationir sum krevjast í havrættarsáttmálanum eru uppfyltar, og tað snýr seg mest um jarð-

frøðiliga mennigina í økinum, tað vil siga tann formin, sum økið hevur norðan fyri, sigur Finn Mørk.

Og tað, at hann svarar til tað ið krevst í havrættarsáttmálanum.

– So tað hevur veið mín høvuðsuppgáva, at loysa teir teknisku trupulleikarnar, sum hava verið, sigur Finn Mørk.

Føroyar hava sostatt fingið tillutað hetta stóra økið, men spurningurin er, hvat kann finnast í undirgrundini har.

– Tað fyrsta, ið kemur til hugs á einum landgrunni, er olja og gass. Men tann vitan, vit hava nú, tilskilar ikki, at tað skuldi verið so. Men tað kundi hugsast, at vit finna grundevnir við virðum í økinum, evnir, sum verða nýtt í

hátøkis framleiðslu, eitt nú vindmyllur og fartelesfonir, sigur Finn Mørk.

Tey støðini, ið hesi evnir finnast, er úti á djúpum vatni.

– Tað skal tó sigast, at tað liggur ikki beint til høgna beinið, tí tað er alt ov dyrt at útvinna sum nú er. Men tað kanska kemur, bæði sum prisurin á ráevnunum fer

upp, og sum tøkkin mennist, sigur Finn Mørk.

Eisini hann hedur, at økið, Føroyar fáa tillutað, er nøktandi.

– Ja, tað haldi eg. Noreg og Ísland hava eisini síni krøv. Noreg er longu góðkent og Ísland verður tað kanska longu í ár, so tað man vera á einari góðari leið, sigur Finn Mørk, jarðfrøðingur.